

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๕๑.๐๙/๐๔๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า ตามที่คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ได้มีมติแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรสา โกศลนันทกุล เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไปนั้น เป็นการแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดว่า “ในกรณีที่ไม่มีผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีตามความในวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ คนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน” ทั้งนี้ สถานการณ์ในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยยังไม่ได้ดำเนินการสรรหาอธิการบดี ทำให้ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี จึงมีข้อหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรสา โกศลนันทกุล ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี ตั้งแต่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๑ ครบระยะเวลา ๑๘๐ วัน ในวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ แล้วนั้น คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยจะมีมติแต่งตั้งให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรสา โกศลนันทกุล เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีต่อไปอีกวาระหนึ่งได้หรือไม่

๒. คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมจากมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีได้หรือไม่ เช่น “กำหนดว่าต้องเป็นบุคคลที่ไม่ประสงค์รับการสรรหาอธิการบดี และถ้าถูกเสนอชื่อเป็นผู้รับการสรรหาอธิการบดีให้ถอนตัวจากการถูกเสนอชื่อนั้น”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ผู้แทนมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมสรุปได้ว่า สภามหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิท่านอื่นรักษาราชการแทนอธิการบดี

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แล้ว และปัจจุบันได้ดำเนินการสรรหาอธิการบดีและจะเสนอเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้งต่อไป เหตุที่หารือในครั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางยึดถือปฏิบัติต่อไป จากข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) จึงมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สภามหาวิทยาลัยจะมีมติแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรสา โกศลนันทกุล เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีต่อไปอีกภายหลังครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้วได้หรือไม่ เห็นว่า การรักษาราชการในตำแหน่งอธิการบดีเป็นมาตรการชั่วคราวที่จะให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีในระหว่างที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และอยู่ในระหว่างการสรรหาและแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามกฎหมายต่อไป ซึ่งการรักษาราชการในตำแหน่งอธิการบดีย่อมต้องเป็นไปตามที่มาตรา ๓๓^๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติไว้ กล่าวคือ ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง เป็นระยะเวลาที่ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีมีระยะเวลาสิ้นสุดไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน อันเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้แน่นอนแล้ว ดังนั้น ผู้รักษาราชการในตำแหน่งอธิการบดีอยู่นั้นจึงดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อสภามหาวิทยาลัยจะได้ดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีโดยเร็วต่อไป ตามปัญหาที่หารือ สภามหาวิทยาลัยจึงไม่อาจมีมติแต่งตั้งให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรสา โกศลนันทกุล เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีต่อไปอีกภายหลังครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้ว

ประเด็นที่สอง สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เช่น ต้องเป็นบุคคลที่ไม่ประสงค์รับการสรรหาอธิการบดี และถ้าถูกเสนอชื่อเป็นผู้รับการสรรหาอธิการบดีให้ถอนตัวจากการถูกเสนอชื่อนั้น ได้หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙^๒ คนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี ดังนั้น ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีจะต้องมีคุณสมบัติตามที่มาตรา ๒๙ บัญญัติไว้ กล่าวคือ

^๑มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิการบดีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิการบดีหลายคน ให้รองอธิการบดีซึ่งอธิการบดีมอบหมายเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าอธิการบดีมิได้มอบหมาย ให้รองอธิการบดีซึ่งมีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีตามความในวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ คนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีแต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

^๒มาตรา ๒๙ อธิการบดีต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ รวมทั้งมีคุณสมบัติอื่นและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง ฯลฯ รวมทั้งมีคุณสมบัติอื่นและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีจะต้องมีคุณสมบัติอันเป็นลักษณะประจำตัวซึ่งบุคคลต้องมีก่อนที่จะได้มาซึ่งตำแหน่งดังกล่าวตามที่มาตรา ๒๙ บัญญัติไว้ การที่สภามหาวิทยาลัยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีเพิ่มเติมจากที่กฎหมายบัญญัติ เช่น ต้องเป็นบุคคลที่ไม่ประสงค์รับการสรรหาอธิการบดี และถ้าถูกเสนอชื่อเป็นผู้รับการสรรหาอธิการบดีให้ถอนตัวจากการถูกเสนอชื่อนั้น เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่มุ่งประสงค์จะใช้บังคับกับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นการเจาะจง การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นพึงมีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น สภามหาวิทยาลัยจึงไม่มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๒